

Conceptverslag gebiedsbrede bijeenkomst omwonenden Pottendijk, 5 juli 2018

In juni 2016 heeft de gemeente Emmen het gebied Pottendijk aangewezen voor grootschalige windenergie. De opgave bedraagt 50,5 MW aan opgesteld vermogen. Initiatiefnemer Energiepark Pottendijk B.V. (Deddens) beschikt over grondposities in het gebied en heeft dit voorjaar een vergunning aangevraagd voor 12 tot 14 windmolens (4,2 tot 3,6 MW per windmolen). De initiatiefnemer wil onder meer omgevingsafspraken maken met het gebied. Dit is in lijn met de Gedragscode Windenergie van de gemeente Emmen. Tot en met 12 juli ligt de ontwerp-vergunning ter inzage. De verwachting is dat de gemeenteraad in september daarover een besluit gaat nemen.

In december 2016 is het Gebiedsplatform Pottendijk opgericht. Omwonenden rondom Pottendijk hebben uit hun midden zeven omwonenden aangewezen om in het gebiedsplatform omgevingsafspraken voor te bereiden met initiatiefnemers voor windenergie. De omgevingsafspraken die zijn voorbereid worden op deze avond besproken met de omwonenden rondom Pottendijk.

De zeven omwonenden laten zich bijstaan door een adviseur, de heer Heuzeveldt van Heuzeveldt Advocaten te Emmen. Verder zijn omwonenden uit het gebiedsplatform aanwezig, evenals de onafhankelijk voorzitter van gebiedsplatform Pottendijk (de heer Dannenberg) en de heer Derksen namens de gemeente Emmen.

De heer Heuzeveldt leidt de avond namens de omwonenden in het gebiedsplatform en verzorgt de terugkoppeling. Dit doet hij op basis van het document 'Aanzet tot omgevingsafspraken Energiepark Pottendijk' dat op de avond is uitgedeeld en ook via internet beschikbaar was gesteld. Met cursieve tekst hebben de omwonenden uit het Gebiedsplatform gereageerd op het voorstel vanuit de initiatiefnemer.

De heer Heuzeveldt opent de avond en heet iedereen van harte welkom. Hij introduceert zichzelf en de aanwezige deelnemers vanuit gebiedsplatform Pottendijk. De initiatiefnemer is mede op verzoek van de omwonenden niet aanwezig.

Heuzeveldt geeft aan dat de omwonenden uit het gebiedsplatform [platformleden] verantwoording schuldig zijn aan alle overige omwonenden rondom de Pottendijk. Heuzeveldt wil de aanzet tot omgevingsafspraken puntsgewijze doornemen op basis van het uitgedeelde document. Heuzeveldt schat zelf in dat er in de zomer nog een tweede bijeenkomst kan komen over financiële aspecten.

Heuzeveldt: de overheid zegt dat er windmolens moeten komen op de Pottendijk. De gemeentelijke Gedragscode Windenergie geeft daar spelregels voor aan en benoemt enkele heldere uitgangspunten. Een van de taken van het gebiedsplatform is om communicatie met het gebied te onderhouden, via bijeenkomsten zoals deze. Er zijn ook eerdere bijeenkomsten geweest.

Sinds het laatste kwartaal 2016 zijn er elf bijeenkomsten geweest van platformleden met initiatiefnemers. Daarnaast hebben diverse interne bijeenkomsten plaatsgevonden en enkele voorlichtingsavonden. Met stevige debatten. Heuzeveldt heeft veel respect voor de omwonenden in het gebiedsplatform. Er gaat ontzettend veel tijd in zitten en het vraagt geduld. Heuzeveldt benoemt dat het zijn taak is om hoofdzaken van bijzaken te scheiden en ervoor te zorgen dat dingen niet door elkaar gehaald worden.

Eerste fase begon volgens Heuzeveldt aardig, met in eerste instantie de partijen Yard en Raedthuys als initiatiefnemers en dus niet zozeer met Deden [de initiatiefnemer voor

Energiepark Pottendijk]. Het verhaal vanuit Yard en Raedthuys ging heel snel richting windmolens van 200m of hoger. Yard en Raedthuys hebben zich volgens Heuzeveldt behoorlijk vergist in de houding vanuit de omgeving. Door de omwonenden in het gebiedsplatform is onderbouwd dat ook windmolens van minder dan 150m nog haalbaar zijn. Via de gemeente hebben de platformleden de onderzoeksvraag uitgezet bij deskundigen. Die zeiden eind 2017 dat windmolens tot 150 m wel degelijk nog rendabel zijn, alleen minder dan Yard en Raedthuys zouden willen. Deze bevinding is door Yard en Raedthuys niet zo heel sportief gedragen. Eigenlijk hebben Yard en Raedthuys de schuld voor de impasse via een brief aan de provincie Drenthe bij de omwonenden in het gebiedsplatform neergelegd. Gelukkig was Heuzeveldt namens de omwonenden aanwezig bij de bijeenkomst van Yard en Raedthuys met de provincie naar aanleiding van hun brief. Het resultaat van dat overleg met de provincie gaf teleurstelling bij Yard en Raedthuys, want de provincie zei dat zij een ander beeld hadden dan Yard en Raedthuys in hun brief en aan tafel hadden geschetst. De provincie had geen enkele reden om aan de omwonenden te twijfelen en in te grijpen. Na het overleg op het provinciehuis bleef het een hele tijd stil. De omwonenden waren toen niet aan zet, hadden misschien ook gehoopt dat er niemand meer zou komen voor windenergie. Maar dat vormde ook een risico. Daarom zijn de omwonenden in het gebiedsplatform in gesprek gebleven.

In de bijeenkomsten verliep het niet altijd aardig, maar het was ook niet zo dat men rollebollend met elkaar over tafel is gegaan. Eerder was het overleg stevig, op zich is het goed gebleken dat het zo is gegaan.

Eind vorig jaar meldde een van de grondeigenaren in het gebied de heer Deddens zich tot verrassing van velen met een initiatief, met windmolens tot 150 meter tiphoogte. Enerzijds mooi dat dit initiatief Yard en Raedthuys wegdrukte, maar anderzijds was er nu ook sprake van een partij die zei "We doen het". Dit leidde tot een gesprek met Deddens [Energiepark Pottendijk B.V.]. In zijn plan was de opgave voor Pottendijk maar voor de helft ingevuld. Zijn plan ging uit van zeven windmolens. De rest van de opgave lag nog open en zou op een ander moment nog op de grondposities van Yard en Raedthuys ontwikkeld moeten gaan worden. Vervolgens zocht Deddens via zijn advocaat contact met Yard en Raedthuys. Toen volgde als een duveltje uit een doosje het bericht van Raedthuys dat zij ook windmolens tot 150m in het gebied konden realiseren. Dat maakte hun ongelooftwaardigheid groter. Dan weet je, dat was een tactisch spel, een schaakspel dat dit soort partijen kunnen voeren. Zij hebben dat waarschijnlijk gedaan om voor een hogere prijs uiteindelijk hun gronden van de hand te kunnen doen aan Deddens. D

Vervolgens was alleen nog Deddens/Energiepark Pottendijk B.V. in beeld. Er kwam in het gebiedsplatform een heleboel aan de orde wat besproken moest worden. Voor de omwonenden in het gebiedsplatform een vervelende kwestie, want door aflopende subsidietermijnen die de bouw van windmolens tot 150 meter nog rendabel konden maken, kwam er heel wat druk op het gebied te liggen. Vanuit de gemeente kregen de omwonenden wel veel support en werd veel uit handen genomen, daar hebben de omwonenden alleen maar lof voor. Maar men was wel in de fase gekomen het windpark daadwerkelijk wordt ontwikkeld.

Dat heeft geleid tot voorstel; een aanzet tot afspraken voor de omgeving. Dat voorstel is dus te vinden in het uitgedeelde document. In schuine (cursieve) tekst is steeds het standpunt vanuit de omwonenden in het gebiedsplatform aangegeven. Heuzeveldt wil de aanzet tot afspraken bladzijde voor bladzijde doorlopen en wijzen op de meest belangwekkende stukken. Heuzeveldt gaat nu niet om een stemming vragen.

Hoogte en aantal windmolens

Heuzeveldt geeft aan dat het gaat om windmolens van maximaal 150 meter. Dat heeft als gunstig effect dat er 's nachts geen verlichting nodig is (rode lampen). Verder ging het initiatief van Deddens niet uit van 17 windmolens [van 3MW per windmolen] maar van 7 tot 14 windmolens. Deddens spreekt nu [via de vergunningsaanvraag] over 12 tot 14 windmolens. Heuzeveldt merkt op dat de aanwezigen er gewoon van uit moeten gaan dat Deddens 14 windmolens wil realiseren. De omwonenden in het gebiedsplatform zeggen en blijven zeggen dat 12 windmolens volstaan. Het kan technisch met 12 windmolens, van 4,2 MW per windmolen. Waarom Deddens toch 14 windmolens wil, heeft te maken met zijn onderhandelingspositie richting windmolenproducenten. Deddens is daar transparant over. Er is maar één aanbieder van windmolens van 4,2 MW. Maar voor 14 windmolens van 3,6 MW zijn er in de markt zo vijf aanbieders te vinden. Maar de omwonenden zeggen dat dat weliswaar voor Deddens relevant is, maar dat dat geen richtsnoer voor de omwonenden is. Met 12 windmolens vermindert de overlast; 12 is minder overlast dan 14.

Vraag omwonende:

kunnen er niet meer windmolens aan de westzijde? Omwonenden uit het gebiedsplatform verklaren: dat hangt onder meer samen met Heli Holland en de oorspronkelijke grondposities van Deddens

Heuzeveldt vervolgt. Als het aantal windmolens van 14 naar 12 gaat, dan willen de omwonenden wel dat de twee windmolens die zijn voorzien op gronden van de gemeente Emmen gehandhaafd blijven, in verband met de [extra] afdracht aan het gebiedsfonds.

Slagschaduw

Heuzeveldt maakt een vergelijking met het effect van een stroboscoop; een herhaling van licht dat aan en uit gaat. Dat effect kan technisch heel goed worden tegengegaan door de betreffende windmolen op het juiste moment even stil te zetten. Dat gaat allemaal automatisch. Een bewoner zou er ook voor kunnen kiezen voor een mogelijkheid om de windmolen door te laten draaien tegen een extra vergoeding, of juist met een stopknop in huis de windmolen op dat moment toch stil te zetten. Wat betreft de omwonenden in het gebiedsplatform moet elk bewoner die ermee te maken krijgt daar zelf voor kunnen kiezen. Tegelijkertijd moet de initiatiefnemer het maximale doen wat haalbaar is.

Uiterlijk

De omwonenden vinden een rustig mogelijk beeld erg belangrijk, dus geen grote reclame, en een onopvallende lichtgrijze matte kleur, ook van de wieken.

Vergunningsduur

De gemeentelijke structuurvisie windenergie gaat uit van 16 jaar. De omwonenden merkten gaandeweg dat initiatiefnemer Deddens wilde opschuiven. Heuzeveldt kan zeggen dat het zijn verwachting is dat Deddens na vergunningverlening uitstapt en de ontwikkeling doorschuift naar een exploitant. Dat is volgens Heuzeveldt voor Deddens een reden om liever een vergunning of afspraken voor 25 jaar te hebben dan voor 16 jaar, want dan is de vergunning meer waard. Voor omwonenden is dat een punt om goed over na te denken. Deddens stort middelen in een gebiedsfonds. Als windmolens geen 16 maar 25 jaar kunnen staan, dan vloeit er meer geld in dat fonds. De omwonenden in het gebiedsplatform zeggen tegen Deddens: "Het staat je vrij om aanbod te doen." Het is volgens Heuzeveldt ook speculeren. Het standpunt vanuit de omwonenden in het gebiedsplatform is nu: 16 jaar. De omwonenden willen wel luisteren naar een aanbod vanuit Deddens.

Sloop

Te zijner tijd moet er geld zijn om de windmolens af te breken. Dat moet goed worden geborgd.

Compensatie

Dit vormt nu het meest complexe deel van de omgevingsafspraken. Er loopt op verzoek van de omwonenden nog een onderzoek naar passende compensatie en bijdragen. Er is nog niet veel literatuur. Over [wettelijke] planschade is bekend dat dit binnen 800m tot windmolens wel aan de orde is. Maar op 900 of 1000m afstand is volgens rechters sprake van een [normaal] maatschappelijk risico.

Bij minder dan 1100m afstand van een woning tot een windmolen is in beginsel sprake van een hogere vergoeding. Dat is volgens Heuzeveldt een heel lastig punt. Stel iemand op bijvoorbeeld 1110 meter afstand heeft vol zicht op het windpark. Maar iemand binnen 1100 meter, op bijvoorbeeld 980 meter, staat met zijn woning met de rug naar de windmolens gekeerd en krijgt misschien een drie keer zo hoge vergoeding mee naar huis. Dat is voor de omwonenden in het gebiedsplatform een vrij lastig punt.

De omwonenden hebben een deskundige gevraagd om een redelijke oplossing voor te stellen. Dat is niet zo makkelijk. Volgens Heuzeveldt vormt visuele hinder (zicht) een heel belangrijke factor (bijvoorbeeld of iemand er wel of geen schuur voor heeft). Er worden allerlei getallen genoemd. Omwonenden zijn niet deskundig op dat vlak. Vorige week hebben deskundigen een aanzet gemaakt voor een toetsing.

De standaardvergoeding is redelijk laag. De omwonenden willen onderhandelen en tegelijkertijd ook loven en bieden. Maar het is de bedoeling dat omwonenden binnen 2 km afstand tot windmolens tot een afspraak komen. Er komt een vergoeding in een gebiedsfonds en dat kan worden verdeeld. Dat is een lastig element, wat laat je het zwaarst wegen? Heuzeveldt wil dat in de zomer proberen rond te krijgen, maar dat lukt misschien niet. De omwonenden willen met twee weken met een onderbouwing komen.

Vraag omwonende

Is bekend wie wel en niet voor een vergoeding in aanmerking komen en tot welke afstand tot een windmolen men woont?

De heer Derksen geeft aan dat dat bekend is. Hij heeft een kaart meegenomen die de afstand laat zien tussen windmolens en individuele woningen. Het is ook op postcode en huisnummer na te gaan. Op zich is deze informatie voor iedereen beschikbaar, maar vanwege privacywetgeving is het niet de bedoeling dat de lijst of kaart op internet komen te staan.

Klachtenafhandeling

Heuzeveldt geeft aan dat op allerlei gebied er klachten kunnen komen. Bijvoorbeeld als een windmolen extreem veel lawaai zou maken, of op een ander manier veel hinder geeft. Bedenk het maar, het kan ook om zaken gaan waar nu niemand nog aan gedacht heeft. Dan is het volgens de omwonenden uit het gebiedsplatform belangrijk dat men contact kan opnemen met een instantie die niet door de initiatiefnemer of exploitant van het windpark gevoed wordt. Zo'n klacht moet objectief worden behandeld.

Verder hebben de omwonenden uit het gebiedsplatform aangegeven dat bij overname van het windpark door een andere partij afspraken een op een bindend worden overgenomen door die partij. Dat wil men goed opnemen. Heuzeveldt geeft aan dat hij vanuit zijn rol wat dit aangaat soms negatief moet denken, om er steeds voor te waken dat dit goed geborgd wordt.

Hoe gaat het nu verder?

Heuzeveldt geeft aan dat de omwonenden uit het gebiedsplatform nu vooral kijken naar de vergoedingen. En als straks er een pot komt, wat wil je daar dan mee gaan doen? Er zijn veel verschillende inzichten mogelijk. Speeltoestellen? Of wat anders voor de gemeenschap? Of verdelen? Het is wel iets wat bedacht moet worden, in aanloop naar de realisatie van het windpark.

Vraag omwonende

Stel ik word ziek en ik moet mijn huis verkopen. Mijn huis is dan wat minder waard. Dat kan bijvoorbeeld problemen geven bij het vinden van een nieuwe hypotheek. De omwonende vindt dat daar zeker aan gedacht moet worden. Heuzeveldt antwoordt dat dat lastige dingen zijn. Dat geldt voor causaliteit [oorzakelijkheid, onlosmakelijke verbanden] in zijn algemeenheid; dat moet wel worden vastgesteld. Heuzeveldt suggereert de mogelijkheid om misschien voor dit soort gevallen aan een calamiteitenfonds te denken. In elk geval iets dat de mensen in het gebied dan een goed gevoel geeft.

De omwonende reageert:

Desnoods een garantie afgeven voor mensen die dan geen hypotheek meer kunnen krijgen. Stel, de gemeente doet niet mee, dan zou Deddens garant kunnen staan. Heuzeveldt: op zich een aardige bespiegeling. Misschien kan hier de exploitant en rol spelen. Maar reken hier nu niet direct al te veel op. Een omwonende uit het gebiedsplatform adviseert om wat kan spelen rond hypotheek en zo ook in een zienswijze richting de gemeente aan te geven.

Vraag omwonende

Wat als iemand die een vergoeding krijgt zijn woning over drie jaar verkoopt, krijgt de nieuwe omwonende dan ook weer een vergoeding? Heuzeveldt: wat hem betreft niet, de nieuwe omwonenden weten waar ze aan beginnen.

Dit maakt wat reacties bij omwonenden los. Dat brengt aan het licht dat sommigen uitgaan van een jaarlijkse vergoeding die dus ook overdraagbaar is. Anderen gaan ervan uit, of vinden het een idee, dat mensen die recht op een vergoeding hebben er ook voor zouden moeten kunnen kiezen om een bedrag ineens te kunnen ontvangen. In dat geval is er bij doorverkoop van de woning dus ook geen sprake van verdere vergoeding [in feite zit dat dan in beide gevallen versleuteld in de koopprijs].

Heuzeveldt: je kunt met elkaar besluiten wat we ermee doen. Als de opvolger ook vergoeding verdient, kun je daar een afspraak over maken. Heuzeveldt nodigt uit om dit soort punten en ideeën te blijven komen. Dat krijgen de omwonenden in het gebiedsplatform dat op hun bord en zullen ze daar verder over nadenken en met een voorstel komen. Heuzeveldt roept de aanwezigen op daarin niet te passief te zijn en gewoon met dit soort ideeën over de brug te komen. Dat kan ook per mail worden doorgegeven [via pottendijk-windmolenvrij@kpnmail.nl, via de gemeente Emmen windenergie@emmen.nl, of anderszins].

Vraag omwonende

Moet het om geld gaan of kan het bijvoorbeeld ook in goederen? Heuzeveldt: dat is ook een aardig punt. Voor de exploitant van het windpark maakt het niet uit, die zou soms zelfs wel eens goedkoper uit kunnen zijn. Je moet er wel een prijskaartje aan koppelen. Je kunt het met elkaar afspreken als je het daar in goede meerderheid met elkaar mee eens bent.

Na de koffiepauze

Heuzeveldt komt terug op een opmerking voor de pauze. Je kunt volgens hem misschien een jaarbijdrage afspreken die bijvoorbeeld tien jaar lang wordt uitgekeerd, en daarbij de optie bieden voor uitbetaling in één keer, maar dan een iets lager bedrag. Ook dat soort dingen kan gepolst worden, dat zou voor een aantal mensen interessant kunnen zijn. Dat kan voor iedereen verschillend zijn. Het is ook wel zo'n beetje het lastigste onderdeel volgens Heuzeveldt. Niet het belangrijkste, want dat waste maximum hoogte van de windmolens en ook het aantal. Daar zit de meeste pijn.

Heuzeveldt kan zeggen dat de omwonenden wat betreft de hoogte van windmolens iets nuttigs bereikt hebben. Het zou ook mooi als het aantal windmolens naar 12 zou kunnen, of met dertien zou je het ook al goed doen. Maar formeel is het volgens Heuzeveldt wel volgbaar als het voor de gemeente niet kan, maar dit is in elk geval de insteek van de omwonenden richting de gemeente.

Heuzeveldt vraagt aan de aanwezigen of zij het gevoel hebben dat het wat betreft omgevingsafspraken zo de goede kant op gaat. Heuzeveldt verzoekt de aanwezigen om de uitgedeelde Aanzet tot omgevingsafspraken thuis nog eens na te lezen en het te melden als omwonenden nog punten hebben. Heuzeveldt benadrukt dat de omwonenden in het gebiedsplatform hun nek uitsteken, maar dat zij tegelijkertijd ook puur alleen een vertegenwoordigingsclub zijn. Met name zaken die voor iedereen van belang zijn, verdienen nu ieders aandacht.

Vraag omwonende

Kan het geluid of lawaai vanaf geluidsportcentrum Pottendijk verminderd worden, bijvoorbeeld ten aanzien van kleiduivenschietsen?

Aanvulling vanuit omwonende

Het weghalen van de bosstrook tussen Emmer-Erscheidenveen en het lawaaisportcentrum heeft tot veel extra herrie geleid. Voor hem is wat bos landschappelijk ook mooier. Valt er niet een of ander iets te verzinnen om zoiets weë terug te laten komen? Daar zouden we naar kunnen kijken. De omwonende krijgt bijval.

Heuzeveldt oppert dat misschien een geluidswal of goede ideeën van een landschapsarchitect wat zouden kunnen bijdragen. De heer Derksen geeft aan dat je aan specialisten zoals een landschapsarchitect zou kunnen vragen om oplossingen aan te dragen en dan te kijken naar wat dat zou kosten.

Vraag omwonende

Hoe zit het met de (gemeentelijke) bijdrage vanuit de twee windmolens op gemeentegrond?

De heer Derksen geeft aan dat de grondvergoeding die de gemeente straks voor deze twee windmolens ontvangt (op basis van de commerciële waarde in normaal economisch verkeer) naar het gebiedsfonds gaat. Verder wil de gemeente de WOZ/OZB-bijdrage die de gemeente van alle windmolens gaat ontvangen gaan sporten in het gebiedsfonds.

Heuzeveldt geeft aan dat de omwonenden uit het gebiedsplatform nog gaan terugkomen op de omgang met vergoedingen, zij zullen de omwonenden daar nog nader over gaan

informereren. Mocht het moeilijk blijken om tot afspraken te komen, dan zouden de omwonenden een extra bijeenkomst kunnen organiseren.

Vraag omwonende

Welk gebied komt in aanmerking voor bijdragen vanuit het gebiedsfonds?

Heuzeveldt antwoordt dat het in principe gaat over het gebied van twee kilometer rondom de windmolens is. Maar het gaat er daarbij ook om wat in grote meerderheid goed wordt gevonden.

Vraag omwonende

Hoeveel huizen liggen er binnen die twee kilometer?

Het antwoord is circa 700 woningen.

Vraag omwonende

De omwonende vraagt naar het moment en tijdstip waarop de nulmeting uitgevoerd gaat worden. De omwonende vraagt daarbij ook aandacht voor laag- en hoogfrequent geluid. En metingen met en zonder verkeer. En wat is dan het beste tijdstip?

Heuzeveldt: de meeste geluidshinder van windmolens wordt ervaren bij weinig wind aan de grond en tegelijkertijd meer wind op grotere hoogte.

De heer Derksen oppert dat men bijvoorbeeld in het najaar een bijeenkomst zou kunnen organiseren rondom het lawaaisportcentrum en de inrichting van de nulmetingen.

Heuzeveldt stelt voor om af te ronden. Hij dankt iedereen voor de nuttige input. Er kwamen ook zaken voorbij die de omwonenden in het gebiedsplatform nog niet hadden belicht. Heuzeveldt verzoekt om niet op te houden om met ideeën in inzichten te komen, dat is ook in ieders belang.

Heuzeveldt staat nog even stil bij de bijdragen die de omwonenden in het gebiedsplatform hebben geleverd en spreekt zijn waardering daarvoor uit, ook voor de vele tijd die daarin is gaan zitten. Er klinkt een breed applaus. Heuzeveldt geeft aan ook onder de indruk te zijn van de vergaarde kennis bij de omwonenden. Bij Yard en Raedthuys heeft men dat volgens hem onderschat, zij bleken zo verrast te zijn dat ze de kluts kwijt waren.

Heuzeveldt wil nog gaan vragen of men akkoord kan gaan. Er komt zeker nog een vervolg als daar een reden toe is.

Tot slot wijst een omwonende uit het gebiedsplatform de aanwezigen erop dat men nog tot en met 12 juli een zienswijze kan indienen bij de gemeente. Bijvoorbeeld in de trant van: mijn leefgenot gaat ten onder, of mijn woning wordt minder waard. Als men straks zou willen gaan procederen bij de rechter, dan is het zeker zaak om nu een zienswijze in te dienen.

Einde avond.